

Sammendrag:

Gjesteundersøkelsen 2001

Gjesteundersøkelsen 2001 er tilnærmet heldekkende når det gjelder utlendingers reiser i Norge. Både ferie- og forretningsreisende er inkludert, og undersøkelsen dekker alle som reiser ut av landet med ferge, fly, tog eller på veg. Det gis også en oversikt over cruiseskiptrafikken. Bare de som har fast arbeid i Norge og bor i et annet land, er holdt utenfor, blant annet fordi disse ikke omfattes av det internasjonale *turisme*-begrepet.

Sommertrafikken

Tabell A gir et bilde av hovedtrekkene ved den utenlandske trafikken til Norge i månedene mai-september 2001. I alt var det 3,25 millioner utenlandske besøkende i Norge denne sommeren. Av disse var det 1,85 millioner som overnattet, og disse tilbrakte nesten 14 millioner gjestedøgn i landet. 81 prosent av overnattingsgjestene var på feriereise, de øvrige 19 prosent var på forretningsreise. Feriegjestene står for i alt 87 prosent av det samlede antallet gjestedøgn i sommersesongen.

Tabell A: Utenlandsk ferie- og forretningstrafikk i Norge. Registrert utreise fra Norge sommersesongen 2001. Enhet = 1000.

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog
Gjester i alt	3 243	1 295	523	573	48
- På dagsreise	588	442	107	35	4
- Cruisepassasjerer ¹⁾	804				
- Overnattingsgjester	1 851	853	416	538	44
Herav på tjenestereise	349	76	33	236	5
Herav på feriereise	1 502	777	384	302	39
Gjestedøgn i alt	13 912	4 940	4 810	3 854	308
- gjestedøgn på tjenestereise	1 863	306	279	1 244	34
- gjestedøgn på feriereise	12 049	4 634	4 531	2 610	274

¹⁾ Angir antall besøk i land. Totalt passasjerantall var om lag 208 000.

En stor del av ankomstene skjer med bil på vegovergangene mot Sverige og Finland. Ser en bort fra cruisepassasjerene, var det ca 2,45 millioner gjester som besøkte Norge i perioden fra mai til september, og 1,3 millioner reisende krysset grensen ut av landet på veg. Dette svarer til 53 prosent av ankomstene. De øvrige grensepasseringene skjer på fly (24 prosent), ferge (21 prosent), og tog (2 prosent). I tillegg kommer altså 804 000 ilandstigninger fra cruisepassasjerer.

Strukturen på ferie- og forretningstrafikken er svært ulik når det gjelder reisemåter. Mens hovedtyngden av ferietrafikken går på veg og ferge, er tjenestereisene i stor grad knyttet til bruk av fly. To av tre utenlandske gjestedøgn blant forretningsreisende i Norge er basert på flyreiser, mot kun en femdel av de ferierelaterte gjestedøgnene. Fordi ferietrafikken totalt sett er stor i forhold til yrkestrafikken, finner man likevel at ferietrafikken på fly er høyere enn yrkestrafikken målt både i antall ankomster og antall gjestedøgn.

Dagsbesøkende og cruisepassasjerer

Det ble foretatt nærmere 590 000 utenlandske dagsbesøk i Norge i 2001. Dagsturtrafikken går hovedsakelig på veg, men det er også en del dagsreiser til Norge med ferge og fly. Tallet på dagsbesøk gikk ned med fem prosent fra 2000 til 2001, noe som i sin helhet skyldtes nedgang i trafikken fra Sverige og Finland.

Det har vært en markert vekst i cruisetrafikken fra utlandet de senere år. I 2001 var det en økning i antall skipsanløp og i tallet på dagsbesøkende i havnene. De siste fem årene har cruisetrafikken målt i antall skipsanløp økt med om lag 40 prosent.

Overnattingsgjestene

Antall overnattingsgjester gikk ned med en prosent i 2001. Fordi oppholdstiden var noe kortere i 2001 enn i 2000, gikk tallet på gjestedøgn ned med fem prosent i forhold til foregående sommersesong. Tilbakegangen for overnattingsgjestene gjorde seg mest gjeldende blant feriereisende. I gjennomsnitt tilbrakte de utenlandske overnattingsgjestene i sommermånedene om lag 7,5 netter på reisen i Norge. Det kom flest overnattingsgjester fra Sverige og Tyskland, men det var også mange ankomster fra Danmark, Finland, Storbritannia, USA og Nederland.

Tabell B: Utenlandske gjestedøgn i Norge i sommersesongen 2001 etter bostedsland og transportmiddel ved utreise. Enhet = 1000. Gjennomsnittlig antall gjestedøgn per reisende.

	I alt	Gj.døgn	Veg	Ferge	Fly	Tog
I alt	13 912	7,5	4 941	4 810	3 855	308
Sverige	1 677	4,0	1 227	208	150	92
Danmark	1 607	6,9	516	872	205	14
Finland	651	4,2	579	0	69	3
Storbritannia	1 076	8,3	29	226	813	8
Nederland	994	10,8	395	398	194	7
Belgia	146	9,8	33	51	61	1
Frankrike	607	10,3	133	175	296	3
Tyskland	4 265	11,1	1 282	2 679	269	35
Italia	262	8,5	116	26	103	17
Sveits	256	8,8	80	30	135	11
Østerrike	167	8,8	99	22	42	4
Spania	146	7,3	76	4	63	3
Europa ellers	651	8,2	336	86	215	14
USA	837	7,9	0	33	754	50
Øvrige land	572	7,6	40	0	486	46

Oppholdstiden i Norge varierer mye etter hvor gjestene er bosatt, se tabell B. Mens svenskene og finnene i gjennomsnitt oppholder seg fire netter i Norge, er tyskerne og nederlenderne her i om lag 11 netter. Målt i antall gjestedøgn er Tyskland det klart største enkeltmarkedet, med nærmere 4,3 millioner gjestedøgn. Sverige, Danmark, Storbritannia, Nederland og USA representerer også betydelige gjestedøgnsvolumer.

Forretnings- og tjenestereisende

Den gjennomsnittlige oppholdstiden for forretningsreisende var 5,3 netter i sommersesongen. Sverige er det viktigste utenlandske forretningsreisemarkedet når det gjelder antallet ankomster, mens Sverige og Storbritannia har om lag like store gjestedøgnsandeler. Også tilreisende fra Danmark, Tyskland og USA har mange overnattinger i Norge. Fra Sverige kommer de forretningsreisende i hovedsak på veg eller med fly. For øvrig er fly dominerende transportmiddel blant forretningsreisende fra utlandet.

Ferie- og fritidsreisende

Sommeren 2001 kom det 1,5 millioner utenlandske overnattingsgjester på feriereise til Norge, og disse tilbrakte i gjennomsnitt åtte netter i landet. Tyskland og dernest Sverige og Danmark er fortsatt de største enkeltmarkeder for ferietrafikk til Norge sommerstid. I tillegg representerer Nederland, Storbritannia, USA, Finland og Frankrike markeder på mellom en halv og én million overnattinger i Norge i sommerperioden.

Ferie- og fritidstrafikken på veg og ferge (bil- og bussturister) har i 2001 hatt nedgang i antallet ankomster på tre prosent og i antallet gjestedøgn på fem prosent fra sommersesongen 2000. Bil- og bussturistene representerte sommeren 2001 i alt 9,2 millioner gjestedøgn, eller tre firedeler av alle feriebaserte, utenlandske gjestedøgn. Denne store ferietrafikken fra utlandet er dominert av reisende fra Tyskland, de nordiske nabolandene og Nederland. Dersom en ser utviklingen i denne trafikken over et noe lengre tidsrom, kan en registrere at antallet ankomster er gått ned med 10 prosent de siste fem år, mens tilsvarende nedgang i tallet på gjestedøgn er 12 prosent. Nedgangen blant svenske og tyske bil- og bussturister har volummessig hatt størst betydning i denne sammenheng.

Det kom om lag 33 000 bobiler til Norge sommeren 2001, hvorav halvparten var tyske. Dette er fire prosent flere enn året før. Bobilgjestene sto for om lag en million gjestedøgn i Norge. Antallet utenlandske *biler med campingvogn* i sommersesongen 2001 er beregnet til om lag 26 000, det samme som året før. Det er flest campingvogner fra Sverige og Finland.

Turbustrafikken er gått tilbake i de siste par årene, og det kom om lag 9 000 turistbusser til Norge sommeren 2001. Dette er det laveste antallet siden disse registreringene startet i 1995. Utenlandsregistrerte turbusser i Norge bidrar med om lag 1,3 millioner gjestedøgn i sommermånedene.

Flyforbindelsene mellom Norge og utlandet fraktet 300 000 utenlandske feriegjester til Norge, og disse tilbrakte mer enn 2,6 millioner gjestedøgn i Norge. Dette utgjør omlag en femdel av alle feriebaserte ankomster og gjestedøgn.

Utenlandstogene befordret 40 000 ferierende overnattingsgjester fra andre land, og disse reisende hadde om lag 275 000 overnattinger i Norge.

Overnattingsmåter

Tabell C gir en oversikt over overnattingsmønsteret for all utenlandsk turisttrafikk til Norge.

Tabell C: Andel utenlandske gjestedøgn for alle gjester som reiser ut av Norge med bil, buss, tog og fly, etter overnattingsmåte. Prosent. N = Antall gjestedøgn sommersesongen 2001. Tusen.

	I alt	Bil	Buss	Tog	Fly
I alt	100	100	100	100	100
(N)	(13 912)	(8 516)	(1 234)	(308)	(3 854)
Hotell, pensjonat o.l.	32	16	82	38	49
Camping på campingplass	17	25	3	8	6
Fri camping	6	8	0	8	1
Leid hytte	15	23	11	2	2
Egen eller lånt hytte	6	9	0	1	2
Slekt og venner	18	15	0	29	27
Annet	6	4	4	14	13

Det er tre store kommersielle overnattingssektorer som preger det generelle bildet: Hotell, pensjonat og lignende (32 prosent), camping på campingplass (17 prosent) og leid hytte (15 prosent). I tillegg kommer overnatting hos slekt og venner (18 prosent), fri camping, egen/lånt hytte eller andre overnattingsmåter.

Blant bilturistene er camping og hytte mest utbredt. Bussturistenes overnattinger domineres av hotellsektoren. Videre har fly- og togreisende høye andeler på hotell, men overnatting hos slekt/venner er også mye brukt blant fly- og togreisende.

57 prosent av forretningsreisendes overnattinger på reisen i Norge skjer på hotell, pensjonat og lignende, mens de feriereisendes overnattinger er nokså jevnt fordelt mellom hotell, hytte, camping og slekt/venner.

Det er små endringer i den relative fordelingen av overnattingsmåter for bil- og bussturistene. Camping på campingplass, hotell og liknende og leid hytte er de mest brukte overnattingstilbudene. Det er imidlertid stor variasjon mellom turister fra ulike bostedsland: Svenske bil- og bussturister benytter for eksempel i stor grad ikke-kommersielle overnattingsformer som innkvartering hos slekt/venner eller i egen/ lånt hytte, mens tyskerne i langt større grad er orientert mot hytte- og campingtilbud. Finske og nederlandske turister har høye andeler camping, mens briter og feriegjester fra mer fjerntliggende land i stor grad overnatter på hotell.

Besøkende i bobiler og biler med campingvogn overnatter for det meste på campingplassene, men 40 prosent av bobilturistenes overnattinger skjer likevel utenfor campingplassene.

Hele året 2001

Totalbildet av trafikken viser at det samlede antallet ankomster i Norge fra utlandet var nær 5,1 millioner i 2001. Det var 3,1 millioner overnattingsgjester og 1,2 millioner dagsbesøkende som ankom Norge. I tillegg foretok utenlandske cruisepassasjerer 800 000 dagsbesøk i norske havner.

Av overnattingsgjestene var 800 000 på forretningsreise og 2,3 millioner på feriereise. Totalt resulterte denne trafikken i 20,7 millioner utenlandske overnattinger i Norge, hvorav forretningsreisende sto for 3,8 millioner og feriegjestene for 16,9 millioner gjestedøgn.

Hovedtyngden av trafikken fra utlandet finner sted i sommersesongen: 60 prosent av alle overnattingsgjestene ankommer i perioden mai til september, mens 25 prosent kommer i vintersesongen (januar – april).

Det var i 2001 en nedgang i det samlede antallet ankomster på én prosent og det totale antallet gjestedøgn ble redusert med fire prosent, sammenliknet med 2000. Mens dagsbesøkene fra cruiseskipene økte, gikk antallet overnattingsgjester litt tilbake. Dagsturtrafikken domineres av svenske tilreisende som ankommer i egen bil. Det har bare vært relativt små endringer i denne delen av trafikken fra utlandet i de siste årene.

Blant *forretnings- og tjenestereisende* har besøkende fra Sverige, Danmark, Storbritannia, Tyskland og USA flest gjestedøgn i Norge. 70 prosent av de forretningsreisende reiser med fly, og over halvparten av overnattingene finner sted på hotell. De siste tre årene har forretningstrafikken fra utlandet holdt seg ganske stabil.

Ferie- og fritidstrafikken har imidlertid vist nedgang: Blant de overnattende feriegjestene fra utlandet er antallet ankomster gått tilbake med fem prosent og antallet gjestedøgn er redusert med sju prosent i løpet av de to siste årene. Tyskland og nabolandene Sverige og Danmark er de klart største utenlandsmarkedene. Også Finland, Storbritannia, Nederland og USA er betydelige markeder innen dette segmentet. Feriegjestenes overnattinger fordeler seg noenlunde jevnt med en firedel på hver av overnattingsformene hotell, camping, hytte og slekt/venner.

Feriegjestene som reiser med bil og buss representerer 12,2 millioner gjestedøgn eller nesten 60 prosent av alle utenlandske overnattinger. Antallet ankomster er gått tilbake med seks prosent og antallet gjestedøgn med 10 prosent de siste fem årene. Det er i første rekke tysk og svensk trafikk som er gått tilbake i denne perioden, mens det danske markedet har vært stabilt.